

IV KIRKKO JA SEURAKUNTA

Kysymys: Miten kirkko määritellään uskontunnustuksessa?

(Vastaus: Kirkko on yksi, pyhä, katolinen ja apostolinen)

Maanpäällisen kirkon syntyhetkenä pidetään Jeesuksen puhetta Filippoksen Kesareassa, kun Pietari kaikkien apostolien nimissä tunnusti hänen olevan Jumalan Poika. Siihen Vapahtaja vastasi: ”Autuas olet sinä Simon, Joonan poika. Tätä ei ole sinulle ilmoittanut liha eikä veri, vaan minun Isäni, joka on taivaissa. Ja minä sanon sinulle: ”Sinä olet Pietari, ja tälle kalliolle minä rakennan kirkkoni. Sitä eivät tuonelan portit voita.” (Matt. 16:15-18). Se tarkoittaa, että Pietarin tunnustus on peruskivi, jolle Kristuksen kirkon perustukset on laskettu.

Sana, jota Raamattu käyttää kirkosta (ekklesia), merkitsee ”yhteen kutsumista”. Se tarkoittaa niiden kokoontumista, jotka Jumalan sana kutsuu yhteen, jotta heistä muodostuisi Jumalan kansa, ja he Kristuksen ruumiin ravitsemina tulisivat itse Kristuksen ruumiiksi. Kirkon olemassaolo toteutuu siis liturgisena, ennen kaikkea ehtoollista viettävänä kokoontumisena. Ortodoksisen opetuksen mukaan kirkko ja seurakunta on Kristuksen ruumis maan päällä ja se koostuu kaikista kirkon jäsenistä. Kirkko elää Kristuksen sanasta ja ruumiista ja tulee siten itse Kristuksen ruumiiksi.

Kristillisessä kielenkäytössä ”kirkko” tarkoittaa liturgista kokoontumista, mutta myös paikallisseurakuntaa tai uskovien yleismaailmallista yhteisöä. Näitä kolmea merkitystä ei voida erottaa toisistaan. ”Kirkko” on kansa, jonka Jumala kokoaa kaikkialla maailmassa. Kirkko kokonaisuutena muodostuu itsenäisistä ja rajoitetun itsenäisyyden omaavista paikalliskirkoista, joissa on hiippakuntia ja niissä seurakuntia.

Kysymys: Minä päivänä voimme viettää kirkon syntymäpäivää?

(Vastaus: Helluntaina)

Helluntaina, Pyhän Hengen päivänä, apostolinen yhteisö tajusi lopullisesti olevansa kirkko, kun Pyhä Henki laskeutui apostolien ylle tulisten kielten muodossa ja he saivat voiman julistaa evankeliumia kaikille kansoille. Pyhän Hengen päivän tropari osoittaa meille tämän juhlapäivän ytimen: ”Kun kaikkein Korkein tultuaan alas sekoitti kielet, hän hajotti kansat, mutta kun hän jakoi tuliset kielet, hän kutsui kaikki yhteyteen, ja niin me yksin mielin ylistämme kaikkein pyhintä Henkeä.”

Helluntaina kirkko näyttäytyi ihmisille julkisesti ja evankeliumin levittäminen kansojen keskuuteen saarnatoiminnalla sai alkunsa. Lähetystyö kuuluu kirkolle, koska Kristus on lähettänyt sen kaikkien kansojen pariin tekemään niistä hänen opetuslapsiaan.

Kysymys: Miten Kristuksen lähetyskäsky kuuluu?

(Vastaus: Menkää ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni: kastakaa heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen)

Kirkon jäseneksi tulemme kasteen ja mirhavoitelun kautta. Uskovat, jotka kuulevat Jumalan kutsun ja joista tulee Kristuksen ruumiin jäseniä, tulevat kiinteästi yhdistetyiksi Kristukseen. Sakramenttien välityksellä meidät liitetään Kristuksen kuolemaan ja ylösnousemukseen ja niiden kautta Jumalan näkymätön armovoima vaikuttaa meihin näkyvällä tavalla.

Vaikka olemme yhden ja saman kirkon jäseniä, meillä on kuitenkin yksilöllisiä eroavaisuuksia ja tehtäviä. Kristuksen ruumiin ykseys voittaa kaikki inhimilliset jakaantumiset: ”Kaikki te, jotka olette Kristukseen kastettuja, olette pukeneet Kristuksen yllenne. Yhdentekevää, oletko juutalainen vai kreikkalainen, orja vai vapaa, mies vai nainen, sillä Kristuksessa Jeesuksessa te kaikki olette yksi.” (Gal. 3:27-28).

Vaikka kristillisen kirkon historiassa on tapahtunut jakaantumista, niin ortodoksisen kirkkokäsityksen mukaan kirkko on luonnoltaan jakamaton ja pysyy jakamattomana aina maailman loppuun saakka. Keinotekoiset jaot ja lahkot, jotka ovat syntyneet harhaoppien seurauksena, eivät merkitse sitä, että kirkko olisi pilkkoutunut palasiksi, vaan pikemminkin sitä, että harhaoppiset ovat itse eronneet kirkon yhteydestä. Harhaopin tunnuksena on se, että asettuu tietoisesti vastustamaan yleiskirkollista opetusta.

Meidän ortodoksien ykseyden merkinä on ehtoollinen, sen vuoksi emme voi osallistua muiden kuin oman kirkkomme ehtoolliseen. Pyhän Basileios Suuren liturgiassa pappi rukoilee: ”Ja meitä kaikkia, jotka olemme yhdestä leivästä ja yhdestä maljasta osalliset, yhdistä toistemme kanssa yhden Pyhän Hengen osallisuuteen”. Ortodoksisen kristityn kannattaa kuitenkin muistaa, että Jumala yksin tietää, missä kirkon rajat kulkevat. Jos me väitämme, ettei ortodoksisen kirkon ulkopuolella ole Jumalan armoa, me asetamme rajoja Jumalan kaikkivaltiudelle.

Kysymys: Miten muuten kirkko voidaan vielä ymmärtää?

(Vastaus: Kirkko on rakennus, jossa jumalanpalveluksia toimitetaan. Kirkko on hiippakunnista ja niiden seurakunnista muodostuva hallinnollinen kokonaisuus)

Kirkko on yhtä aikaa hengellinen ja näkyvä, hierarkkinen yhteisö ja Kristuksen mystinen ruumis. Se muodostaa ykseyden, joka koostuu inhimillisistä ja jumalallisista aineksista. Tämä on kirkon salaisuus, jonka usko yksin pystyy vastaanottamaan.

Kysymys: Mitä sakramenteja on kirkossa?

(Vastaus: Keskeisiä ovat kaste, mirhalla voitelu, avioliitto, ehtoollinen, papiksi vihkiminen, synninkatumus ja sairaan voitelu. On syytä huomata, että kirkko ei ole määritellyt sakramenttien lukumäärää, vaan se on meille salaisuus. Sakramenttien lukumäärän rajaaminen ihmiskäsityksellä olisi Jumalan armovoiman rajoittamista.)

Seuraavalla kerralla alamme perehtyä seitsemään keskeiseen sakramenttiin.

Laulu: Helluntain tropari: ”Kiitetty olet Sinä Kristus meidän Jumalamme, joka teit viisaiksi kalamiehet...”